

Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024

nijmegen.nl

Contactpersoon

Annegien Lange
a5.lange@nijmegen.nl
T 024 – 329 0650059884

Ons kenmerk

E24.001415.

Bijlage(n)

Bijgevoegd: Ja

Datum 2 april 2024

Onderwerp Stand van zaken in de gesloten jeugdzorg

Geachte leden van de raad,

Wij willen u informeren over de stand van zaken in de gesloten jeugdzorg. In 2023 zaten er bij de gemeente Nijmegen 375 unieke kinderen in verblijf. En daarvan zaten er in totaal 10 kinderen in de gesloten jeugdzorg.

Gesloten jeugdzorg

Binnen de JeugdzorgPlus wonen jongeren waarvoor de rechter een machtiging 'gesloten jeugdhulp' heeft afgegeven. Alleen JeugdzorgPlus aanbieders mogen kinderen gesloten plaatsen. Het ontnemen van de vrijheid van jeugdigen is een forse maatregel. Deze vorm van specialistische jeugdzorg is er voor jongeren met zeer complexe gedragsproblemen, die een risico vormen voor zichzelf of hun omgeving. Het afgelopen jaar zijn er 10 kinderen uit de gemeente Nijmegen met een rechtelijke machtiging 'gesloten jeugdhulp' geplaatst. Er zijn 9 kinderen in 2023 geplaatst bij regionaal gecontracteerde, reguliere JeugdzorgPlus aanbieders. De Nijmeegse kinderen zijn bij vier verschillende JeugdzorgPlus aanbieders geplaatst, Pactum, Pluryn, IHub en Almata. Omdat een plaatsing in veel gevallen in crisis is, lukt het niet altijd om jeugdigen dicht bij Rijk van Nijmegen te plaatsen. Uit de inspectierapporten die IGJ de afgelopen maanden heeft uitgebracht, zien we dat er sprake is van een zorgelijke situatie. Passende hulp ontbreekt, mede omdat er geen verklarende analyses hebben plaatsgevonden bij plaatsingen. Het terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen lukt niet overal. En de personele bezetting is kwetsbaar.

Zikos

Afdelingen voor Zeer Intensieve Kortdurende Observatie en Stabilisatie (Zikos) zijn onderdeel van JeugdzorgPlus. Ze zijn bedoeld voor jongeren tussen 12 en 18 jaar met complexe en meervoudige gedrags- en psychiatrische problemen. Het risico op agressie, suïcidaliteit en zelfbeschadiging is groot bij deze jongeren. ZIKOS valt onder de landelijke inkoop Jeugdhulp. Namens het collectief van gemeenten is de VNG verantwoordelijk voor het maken van (contract)afspraken met de aanbieders die deze zorg bieden. In 2023 was dit Pactum (locatie Zetten) en IHub (locatie 't Anker, Harreveld). Het afgelopen jaar is er één kind uit de gemeente Nijmegen bij IHub geplaatst.

Op 29 februari j.l. zijn we door de VNG geïnformeerd over de signalen van ernstige zorgen met betrekking tot de geboden jeugdhulp op de Zikos afdelingen. Jason Bhugwandass constateert in zijn onderzoek 'Eenzaam gesloten' dat jongeren structureel bloot staan aan verwaarlozing en geweld. De inspectie is een onderzoek gestart. Lopende het onderzoek heeft de VNG – in afstemming met de IGJ en beide instellingen – afgesproken om geen nieuwe jongeren op de ZIKOS-afdeling te plaatsen.

In het bestuurlijk overleg van de 7 Gelderse Jeugdregio's is besloten dat de voorzitter van het G7 bestuurlijk overleg, wethouder Ingrid Timmer, een brandbrief stuurt naar VWS en VGN. Het onderzoek 'Eenzaam opgesloten' naar de ervaringen van jongeren met ZIKOS' vraagt om een stevige, gecoördineerde en onderbouwde visie naar alternatieven voor jongeren met een (acute) psychiatrische crisis in combinatie met gedragsproblemen. Ook zijn financiële afspraken nodig die het voor gemeenten mogelijk maken om alternatieven voor JeugdzorgPlus te ontwikkelen zodat we kleinschalige, persoonlijke en integrale zorg structureel kunnen bekostigen.

Transitie JeugdzorgPlus

Jongeren voor wie een plaatsing in de JeugdzorgPlus wordt overwogen, hebben vaak veel meegemaakt, met vaak een suboptimale hulpverleningsgeschiedenis. Sinds de publicatie van het onderzoek naar geweld in de Jeugdzorg (Commissie de Winter 2016) en de documentaires Alicia (2017) en Jason (2021) is er een sterke ambitie om alternatieven voor de gesloten jeugdhulp te ontwikkelen, waarbij het gewone leven het uitgangspunt is. Het Rijk heeft met het verstrekken van specifieke uitkeringen het mogelijk gemaakt om groepen in de gesloten jeugdzorg te verkleinen. Op dit moment zijn er voorbereidingen om te komen tot verwerving van essentiële jeugdhulpfuncties door de Gelderse 7 jeugdhulpregio's (G7). Het voornemen is er voor 2025 een contract wordt afgesloten tussen 56 gemeenten en 16 zorgaanbieders, waarbij gesloten jeugdzorg één van de vormen is. Daarnaast is het Bovenregionaal Expertise Netwerk Gelderland (BOEG) met ervaringsdeskundigen, professionals, aanbieders, VNG en het Rijk in gesprek om te zoeken naar een alternatief voor een Zikos opname. De komende periode zullen wij ons gezamenlijk blijven inzetten om passende alternatieven voor de gehele JeugdzorgPlus te ontwikkelen.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester